

Гартуйсь!

Представляємо всім Дружинникам Бюлетень Дружинників, в якому є різна інформація про діяльність Референтури Дружинників, сумівців по всьому світу, а також цікаві статті з різних засобів масової інформації як в Україні, так і в діаспорі.

Якщо маєте інформацію, яка повинна бути включена до Бюлетеня Дружинників, просимо вислати її на електронну адресу Світової Референтури Дружинників: cy-druzhyunnyky@cym.org.

Честь України!

Готов Боронити!

Степан Дума
Світовий Референт Дружинників

Ліда Єндрієвська
Заступник Світового Референта Дружинників

В цьому числі...

Третій Дружинницький Річний Семінар в Канаді	2
Фестиваль "Чернігівське Rocks Львів"	3
Крайова Конференція Виховників і Булавних в Австралії	4
XXII-ий Крайовий З'їзд Спілки Української Молоді в Аргентині	5
До річниці Акту 30 червня 1941 року	6
Вісім десятиліть боротьби	9
Наша Революція триває	13
Стефан Романів: Ми є частинкою великої нації	15
Футбол в Україні: що було, що буде і чим серце заспокоїться	20
Інтерв'ю: Віра Гайдамаха	23

Третій Дружинницький Річний Семінар в Канаді

Цього року Осередок Спілки Української Молоді Вінніпег ім. Олекси Гасина-Лицаря проводив третій дружинницький семінар в місті Гімлі, Манітоба. Цей семінар тривав три дні, від 15 травня до 17 травня 2009, де дружинники з усієї Канади - з осередків Вінніпег, Калґари, Едмонтон, Етобіко, Міссісаґа і Сейнт Катеринс - зійшлися не лише послухати цікавих гутірок, але й провести розваговий час і зустріти нових друзів. Першим доповідачем цього семінару був професор Володимир Зарицький, який викладав про УВО-ОУН-УПА, сучасну Україну, зовнішні зв'язки і українську боротьбу за незалежність. Професор Зарицький захопив всіх слухачів своїм інтузіазмом. Цікаві дискусії пройшли після цих гутірок і всі погодилися, що така перевірка історії України була дуже корисною. Другий доповідач, професор Віра Андрушків, викладала про Американсько-Українські стосунки, відносно говорячи про Фундацію України—США. Ця фундація підтримує близькі зв'язки між Україною і США. Найцікавіший проект, що втілює ця фундація, називається програма партнерства громад, мер конкретного міста в США і мер українського міста співпрацюють, щоби поділитися думками, як проводити працю в їхніх містах. Також професор Андрушків викладала гутірку на тему Шестидесятників і їхній вплив на рух по здобутті незалежності Україною. Опісля, професор Мирослав Шкандрій мав гутірку про Жидівсько-Українські стосунки, зокрема в Українській літературі. Дуже цікаві дискусії вирунили після цієї гутірки, де всі мали нагоду висловити свої зауваги.

Наприкінці дуже інформативним і успішним семінаром подруги Оляна Ґрод і Андрея Кардаш, крайові референти дружинників Канади, мали нагоду провести дискусію з учасниками на тему дружинників. Подискутували про те, як дружинників заохочувати до праці, яку функцію вони мають в організації, і як їх підготувати до подальшої праці в управах, осередкових і крайових, і в Українському суспільстві. Всі учасники провели жваву дискусію на цю тему, зважаючи на те, що це були саме майбутні провідники Спілки Української Молоді.

Осередок Вінніпег провадив дуже інтенсивний і успішний семінар, де не лише учасники мали нагоду навчитися чогось нового, але також зустріти нових друзів. Висловлюємо подяку всім тим, хто організував цей семінар, який очолили друг Ярको Петришин, як голова, і друг Андрійко Семанюк, як бунчужний. Очікуємо четвертий семінар наступного року!

Подруга Андрея Кардаш, Спів-Референт Дружинників в Канаді

Фестиваль "Чернігівське Rocks Львів"

Фестиваль "Чернігівське Rocks Львів" - новий шанс для молодих та вже відомих українських гуртів. Впродовж трьох днів - 27, 28, 29 червня 2009 р., у Парку культури ім.Б. Хмельницького, на великій суперпрофесійній сцені із надпотужним та доброякісним звуком виступатимуть команди, які пройдуть конкурсний відбір, а це 10-15 гуртів щодня та по одному гедлайнера (поза конкурсом). Окрім найголовнішого - шансу виступити перед кількатисячною публікою та презентувати свою творчість, наш спонсор "Чернігівське", гарантує для 3-х переможців фестивалю - грошові премії!

Вхід на фестиваль - безкоштовний!

Виступатимуть:

- **СКАЙ**
- **Мотор'Ролла**
- **Нумер482**
- **Флайzzza**

Підтвердили свою участь у конкурсних виступах:

Extra!Extra! (Київ-Львів), Оратанія (Львів), Ху4 (Львів), Гапочка (Київ), Проджектор Джіль (Львів), Знак Води (Чернівці), Інші (Володимир-Вол.), Dalai Lama (Львів), Хмародери (Львів), De?Сенс (Львів), ВОДА (Луцьк), FR.A.ME (Ів.-Франківськ), Метелики (Львів), ОрАндж (Тернопіль), Ways Of Dependence (Львів), DiGest (Київ), F*LOVERS (Київ), Тенета (Кривий Ріг), Set Me Free (Суми), Зворотній Відлік (Київ), Arhey (Київ), Eugenia Sakharova (Київ), WTSSEJOP (Вінниця), Інший Світ (Ів.-Франківськ), Априорі (Кам'янець-Под.), Rosa Marena (Новояворівськ), WashingTones (Київ), Poupee f (Львів), Червоне (Львів) та інші . . .

Фестиваль проводиться в рамках святкування 20-річчя СУМ-СНУМ!

Крайова Конференція Виховників і Булавних в Австралії

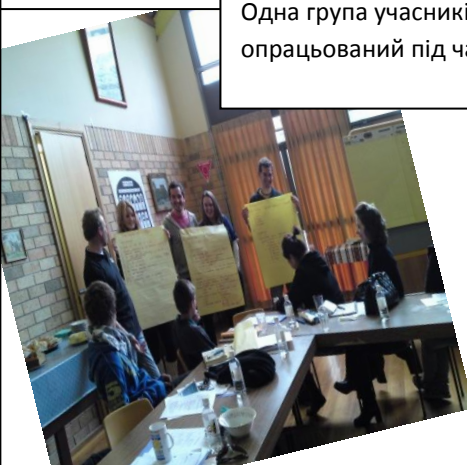

Учасники конференції перед УКЦ - парафії Св. Володимира – після Св. Літургії...

23-24 травня 2009, 22 виховники з п'яти осередків СУМу Австралії з'їхалися до столиці Австралії (Канберра), щоб розглянути та вивчати різні аспекти виховання нашої молоді. Після відкриття конференції молитвою, перепроводженою парохом УКЦ Св. Володимира, о. Олегом Стефанишином, приступили до поважної праці. Обширно провадилися не одна дискусія про засадничі справи виховання, як і про саму виховну програму нашої Спілки. В таких дискусіях включалися проблематика дисципліни серед юнацтва, та справа більшої зацікавленості серед молоді до активної участі і діяльності... Переглядалась достатня кількість матеріалів СУМнету... Усі учасники спільно опрацювали ново-методні програми, базовані на правильниках СУМу, щоб активніше включати юнацтво, і щоб ройові заняття були для них цікавіші й сприятливіші... Гостями на конференції були довголітня поч. членкиня под. Софія Яцишин (з місцевого осередку Канберра-Квінбієн) та Консул України – дост. п. Микола Джиджора .

Під час конференції відбулися кілька жвавих дискусій, що розглядали можливості поліпшення стосунків між юнацтвом і виховниками, використовуючи відповідні методики навчання... Обговорювалася дальшої релевантності ройових гутірок і значення гасла СУМу – Бог і Україна, як і самі вартості гасла, які впливають до самого буття СУМівця... Підкріплюючим фактом було те, що учасниками здебільшого була молодь віком між 15 і 22... і що в дискусіях усі виховники – як молоді, так і т.зв. старші, вже зі стажем поважної діяльності, мали нагоду не лише скористатися досвідом стажової праці, але й ознайомитися з поглядами молодших кадрів і таким чином опрацювати сучасніші можливості до подальшої праці...

Одна група учасників представляє опрацьований під час конференції проект...

Надзвичайно цікава дискусія між булавними мотивувала до впровадження кількох нових програмових інновацій – фокус, яким була програма навкола системи дружин – а саме ратники, культурники, ітд., що діють в рядах СУМу...

Браво, под. Катерина Кобрин – Головна Булавна в Крайові Управі СУМ Австралії...

В письмовій оцінці конференції одна учасниця написала – “Я вже була на різних подібних курсах і конференціях. Усі вони були цікаві і корисні, але сьогоднішній курс був вийнятковим і відмінним. В позитивному і лагідному способі, включалася активну участь усіх учасників – майстерні були корисні і матимуть позитивні результати – я вірю, що усі відчули позитиви цього дня і, тим більше, досягнули відповідні успіхи – не лише для себе особисто, але рівночасно для свого осередка...”

Коментарі від одного з учасників – “Ця конференція відновила в мене почуття до подальшої праці з їхнім (викладачам) поважно-професійним досвідом в рядах СУМу – дякую за організацію такої конференції...”

Інший учасник сказав таке – “Багато цікавих інновацій і інформації – почуваюся мотивованим до подальшої праці в рядах СУМу...”

Разом в ресторані на вечері в Канберрі...

XXII-ий Крайовий З'їзд Спілки Української Молоді в Аргентині

В суботу 9-го травня 2009 року відбувся XXII Крайовий З'їзд Спілки Української Молоді в Аргентині. З'їзд відбувся в домі Централі Українського Культурного Товариства "Просвіта". Після уділення абсолюторії відступаючій Управі, Номінаційна Комісія прочитала листу Новообраної Управи.

Крайові Органи СУМ в Аргентині (2009-2011рр.), обрані XXIIм Крайовим З'їздом 9-го травня 2009р.

Крайова Управа

<i>Голова</i>	ХРИСТЯ МОРОЗ ДАНИЛИШИН
<i>Заступник Голови / Організаційний Референт і Спортовий Референт</i>	КЛАВДІЯ КРАМАР ПЕЛЛЕГРІНО
<i>Секретар</i>	ХРИСТЯ ПАВЛИШИН
<i>Заступник Секретарка</i>	ОЛЬГА ЖЕЧКОВСЬКА
<i>Скарбник</i>	СТЕПАН НИКОН
<i>Заст. Скарбника</i>	МАРІЯ ПАТИНОК МОРОЗ
<i>Господарський Референт</i>	СТЕПАН ДАНИЛИШИН
<i>Голова Крайової Виховної Ради</i>	ЛІДА МАРКОВИЧ ДАНИЛИШИН
<i>Референт Молодшого Юнацтва</i>	МАРІЯНА ЛЕСИК
<i>Референт Старшого Юнацтва</i>	КАРІНА НОС
<i>Референт Дружинників</i>	МЕХАЙЛИНА САВЧУК
<i>Референт Преси і СУМнету</i>	ФЕРНАНДО ЛЕСИК
<i>Члени</i>	ЮРКО КРАМАР
	ДАМ'ЯН КАРАС
	МАРІЯНА ГОРІШНА

Контрольна Комісія

<i>Голова</i>	ДАНИЛО ЦЮПЕР
<i>Члени</i>	ОЛЬГА СТАРИК ПАВЛИШИН
	ПАТРІСІЯ ВОРОБЕЦЬ ЛЕСИК

До річниці Акту 30 червня 1941 року

газета "Сурма" видання ЗЧ ОУН, 1951 червень - липень ч. 32

Проминуло доволі часу, щоби могли на події 1941 року подивитись критичним оком і з перспективи часу, який для декого творив би роковини, ювілеї, оцінити їх об'єктивно, принайменше без пристрасних ресантиментів. Оцінити для ясности, для правди, для науки на майбутнє. Оцінити в світлі так численних, дуже часто несумлінних, закидів - час відкинути всі низькі мотиви протиставлення цим подіям, чи нехтування їх, а допустити до голосу критичний розум та шукання політичної доцільности.

Навколо подій в українському політичному житті 1941 року існує туманність і тенденційне свідоме перекручування внаслідок різношерсности та неупорядкованости тодішніх відносин поміж поодинокими українськими чинниками, які до сьогодні задержались майже у незмінному вигляді, але Богу дякувати, лише на еміграції. Тому коли говориться про туманність, то мається на увазі тільки метушню на тлі відношення декількох еміграційних середовищ до названих подій, бо в краю така (метушня) не існує. Тут її тими середовищами ще більше підсилюється для створення можливості викривлень і нападу на ОУН. Іншими справою промовчується з ціллю применшити її вартість.

Пристаюючи до оцінки самої події треба ствердити, що відновлення державности у Львові 30 червня 1941 року прийшло як логічний наслідок підготовки і боротьби кадрів ОУН, за піддержкою свідомого і активного громадянства, та широкої акції Проводу ОУН на внутрішньому і зовнішньому відтинках української політики.

У відповідний, вагітний важливими міжнародними подіями, час передбачених воєнних дій на наших землях, Організація, яка цілою своєю діяльністю і метою своєю ставила побудову самостійної української національної держави, вважала, що час зблизився, і приступила до інтенсивної підготовки вирішальних акцій. Очищення здібного і рішеного на дію активу ОУН від елементу даній концепції противного, або нейтрально - опортуністичного, що не міг здобутися в цій ситуації на забезпечення, суверенности і власнопідметности дії ОУН, було першим кроком в напрямі оздоровлення відносин і гарантією успішности дальших заходів.

Тими дальшими заходами була широка активна сітка ОУН в Галичині і численна свідома політична еміграція близько зараз за кордоном, інтенсивна праця яких була ведена лише під кутом здобуття і закріплення власної держави. Користаючись азилем закордоном вишколено численні кадри націоналістичних пропагандистів з цілевим призначенням, та створено при німецькій армії чисто українські відділи свідомих революціонерів, які повинні були стати ядром майбутньої української армії. В краю творилися загони відданих повністю справі революції підпільників, які внаслідок втрачення можливостей легального життя віддавалися революційній роботі серед населення.

ОУН повела продуману акцію закордоном, опираючися на відкриту боротьбу власного членства проти окупанта, та на спротив цілого народу поневоленню і його змагання до волі, до самостійного життя. ОУН вела підготовчу роботу незалежно від чужих впливів, вважаючи, що жодні дипломатичні чи тактично-політичні комбінації зі зовні не повинні стояти на перешкоді, або впливати негативно на здійснення святої волі цілого народу і його прагнення до свободи, що було водночас для неї наказом.

ОУН вважала також, що боротьба за права народу, за державу, не повинна бути монополем одного середовища і з цією думкою розпочала консолідаційну акцію в Кракові, при чому всі наявні групи і провідні політичні діячі мали нагоду чинно определити себе, унаявити свою вагу і стати в один ряд на фронті змагання. Ця акція проводилася успішно, поки не було фактичних перешкод з боку чужинців і були вигляди на

„побідоносний" в'їзд на Україну без жодних труднощів. Коли ж показалося, що гарні фрази про волю народу і власну державу не вистачають, та що до цього потрібно доложити ще багато труду, зусиль і навіть жертв, з консолідації нічого не вийшло і ОУН залишилась самою. Дальших заходів по здійсненні державно-будівничих планів ОУН не заперестала й після невдачі консолідації. Вона перейняла на себе всі наслідки і репресії ворога за незломну поставу і безкомпромісовість в ділянці національно-визвольної боротьби. Як показала недалека майбутність, багато з учасників тодішньої консолідації, які по своїй природі були нестійкими, не тільки що пішли „з вітром" на УЦКівські концепції і на чужу дивізійну („Галичина") політику, але стали завзятими противниками самостійницької політики, яку провадила дальше ОУН. З того часу маємо яскравий досвід і взір консолідації за всяку ціну, яка; доки не будуть сповнені передумови суттєвого і засадничого узгіднення політичних принципів і разом з тим виелемінування угодовства і опортунізму, ніколи не може бути корисною і творчою.

ОУН не відступила від своїх політичних засад і попровадила всіми можливими для неї засобами політику, що призвела до відновлення української держави проголошеним актом дня 30 червня 1941 року. І хоча ця подія зустрічається кожного року із гострими, але примітивними нападами від червоних і білих москалів з одного боку і з зовсім історично і політично неоправданими дуже часто просто, смішними, закидами наших українських еміграційних партій з другого, об'єктивної правди про неї все ж таки ніхто досі не був спроможним заперечити, чим власне, визначається національно політична і моральна її вартість.

ОУН, яка відповідала за відновлення української держави актом 30 червня 1941 року, стояла тоді і стоїть досі концепційно на становищі незалежності української політики і не втручання в неї зовнішніх сил. Український політичний чинник, який ставить собі за ціль здобуття державної самостійності своїй нації, не може мати зв'язаних рук чи певних обмежень в дії жадними зовнішніми силами. В червні 1941 року суверенність дії українського політичного чинника, яким була ОУН, була вповні додержана. Цей засадничого значення факт є незбитим доказом правильності політики ОУН, яку вона провадитиме до часу повного осягнення своїх цілей. В широкій полеміці з противниками події 1941 року вживалося не раз несумлінно закидів противних, але це треба трактувати не як політичну дискусію, а як чуттєву реакцію на якесь власне недомагання.

Противна думка, також, мабуть, „незалежна і власнопідметна". була така, щоби „вичекати, поки не будуть прогнані большевики з усіх земель України, а тоді. У Києві і т. д. Що крилося за цією концепцією було тоді 1941 р., трудно вгадати, але сьогодні вже не тяжко. Нічого більше, як тільки звичайний бунт німецької істоти, яка не може інакше зреагувати на це, що хтось її переріс.

Не є таємницею, що після розгрому Карпатської України, жодної української політичної думки на зовнішньому форумі не було, її треба було наново виносити, з нею виступати. І в залежності від того, як її висунути, вона матиме, або ні, вигляди на успіх. Чи можна було виступати тоді з іншою концепцією, як у Карпатській Україні, чекати „як чия ласка", старатися дозволу - не улягає сумніву, що ні. ОУН виступила безкомпромісово і поставила справу в такий спосіб, що виключав всі крутіства зі зовнішнього боку, а на внутрішньому поставив всі інші концепції в опозицію до народу і такий виступ політично не може бути сьогодні ніким з українців оспорюваним.

Час був лише одноразовим - і чи можна було чекати на догіднішу пору, показало майбутнє, що в цей час можна було діяти всім існуючим, або таким, потенційним, що хотіли існувати, середовищам, це сьогодні видно, але тоді, в гарячий час, їм було не зручно. Зручніше і багато краще було їм накинутися на концепцію і на її творців тоді, коли ці вже були в кацетах у безпечному місці до дії, з-поза ОУН охочих не було.

Львів, який вже не раз в історії був місцем державних актів і який стратегічно найскорше мав можливість відістатися з-під чужої окупації, став і тим разом трибуною на всю Україну. Великий зрив до самостійного життя покотився широкою хвилею по землях України, поки ворог не втопив його в крові. Це, що він тим разом

вийшов зі Львова, анітрошки не применшує його вартості і не робить „провінційною" цілої акції, як це ворогам української самостійности хотілося б. Позитивний відгук на події у Львові був у найдальших закутинах української землі, доки не заковано її в кайдани райхскомісаріату, а диференція в розумінні і оцінці тодішніх подій українськими масами народу і тими, що повідновляли чи створили собі політичні партії на еміграції за років 4-5 після того, говорить у користь лише тим першим.

Всі ці думки навколо доконаних тому десять років фактів стверджуються сьогодні з перспективи десятирічної практики політичної і революційної роботи зовсім безпретензійно і безілюзорно, як активи українського політичного балансу, як вірні постулати в змаганні до державного будівництва. Безпретензійно тому, що ОУН не заперечує права на боротьбу, і тим самим на керівництво в ній нікому з українців і не має тенденції до ексклюзивності. Вона лише стоїть і стоятиме твердо і неуступчиво на цих постулатах, які на протязі цілої своєї боротьби і діяльності заступає як одиноко правильні і змагатиме до повернення на них всіх тих чинників, що в боротьбі за самостійність можуть взяти певну участь, а йдуть іншим шляхом. Ціль, яку поставила собі ОУН, є для українського народу так важною, що її не сміє ніхто узалежнювати від політичних видозмін, ані від дипломатичних забав. Державна самостійність для української нації є життєвою кінцевою потребою, і її не можна ставити половинчато. Тому ОУН стояла і стоятиме принципово на становищі невідхильності від цієї засади в її політиці і боротьбі, і змагатиме до творення фактів доконаних в тих справах, які не йдуть на міжнародні торги. Тому також ОУН не є організацією сезоною, лиш систематичною і послідовною, якої вимагає дана історична доба затяжної боротьби української нації за визволення.

Довголітня війна і жертвенність наших кадрів в рядах ОУН є незбитим доказом того, що ОУН здібна вести таку політику і твердо обстоювати інтереси цілого народу. Акт 30 червня 1941 року мав не тільки своїх творців, але й своїх оборонців. Вони героїчно відстоюють його по сьогоднішній день Цей акт, хоча не став документом закріплення української державної самостійности, але став незатертим в історії виявом незламної волі до неї цілого народу, в спеціально тяжких і безвихідних умовах, і тому він стоятиме на належному місці у нашій історії.

<http://www.ukrnationalism.org.ua/publications/?n=1598>

Вісім десятиліть боротьби

Святослав ЛИПОВЕЦЬКИЙ, журналіст

УЧАСНИКИ УСТАНОВЧОГО КОНГРЕСУ ОУН У ВІДНІ. 1929 РІК

80-літній ювілей Організації українських націоналістів, який відзначається цими днями, навряд чи приверне до себе увагу. Суспільство гаряче дискутує про УПА, яка безпосередньо пов'язана з ОУН, про Романа Шухевича, який обіймав різні посади в Організації та навіть її очолював, про Степана Бандеру, який, власне, й став відомим як провідник ОУН. Ці теми та постаті мають своїх прихильників та недругів. Але сама Організація українських націоналістів перебуває поза суспільним дискурсом. Зрештою, цьому можна знайти й логічне пояснення — ОУН уже 80 років є юридично нелегалізованою структурою.

«ЗРОДИЛИСЬ МИ ВЕЛИКОЇ ГОДИНИ...»

З цих слів розпочинається «Славень українських націоналістів» — гімн ОУН. Уже при створенні організації полковник Євген Коновалець підкреслював, що «доба, в якій живемо, безмірно велика. Це одна з тих революційних епох, які простягаються на цілі

десятиліття, і в якій кується новий світ і нова людина. У великій світовій драмі наших днів ми маємо до вибору: або бути творцями, або жертвами історії...»

Українські націоналісти на початку своєї діяльності таки прагнули бути творцями історії. Ще до створення ОУН на конгресі у Відні (28 січня — 3 лютого 1929 р.) Українська військова організація під проводом Коновальця стала однією із найдієвіших українських структур. Два замаху, які здійснили члени УВО в 1920 та 1924 році у Львові на керівників Польської держави — маршала Юзефа Піл судського, та президента Станіслава Войцеховського — спричинили те, що аж до падіння польської держави керівники Польщі відкрито та офіційно більше не відвідували Львова.

Згодом діяльність ОУН набере такого розмаху, що у 1933 році польська газета *Bunt młodyh* писатиме: «Таємнича ОУН — Організація українських націоналістів — є нині сильнішою за всі українські легальні партії разом взяті. Вона панує над молоддю, вона творить загальну опінію, вона працює з страшним темпом, щоб втягнути маси в крутіж революції». І ця характеристика не буде перебільшенням — лише в бойовій сфері, серед чисельних атентатів варто згадати вбивство радянського консула у Львові та міністра внутрішніх справ Польщі у Варшаві.

Політичні вбивства не належали до пріоритетів діяльності організації, але саме вони змінювали свідомість українців та поляків. Уже під час політичних «процесів над Бандерою та товаришами», як їх назвали журналісти, поляки по-іншому глянули на українську визвольну справу:

«Ті люди вбили, — бажаючи служити справі свого народу. Ми не думаємо, що таким чином вони їй добре служили. Успішно служать вони їй тепер: три чверті польської преси, що протягом сімнадцяти років не хотіли знати слова «український», протягом цих трьох тижнів навчилися цього слова і вже його не забудуть. А люди, які не писали інакше, як про «гайдамаків», сьогодні соромляться того дурного клейма про «понурий вигляд» цих людей» (*Wiadomości literckie*, №50, 15 грудня 1935).

А поза цими атентатами відбувалась величезна пропагандистська та виховна діяльність. Дослідниками пораховано, що лише за перші шість років діяльності ОУН (1929—1934) було засуджено 1024 українців на

2020,5 років ув'язнення (загальною кількістю), винесено чотири смертні вироки й шістнадцять довічних позбавлень волі. І це ще до проведення найбільших політичних судових процесів над провідниками ОУН...

Утім, ще при створенні організації проявляться дрібні відмінності, які виявлять різницю в діяльності її членів «в краї» (на західно-українських землях) та за кордоном. На Конгресі українських націоналістів у 1929 році, коли створювалась ОУН, було запропоновано зробити спільну фотографію. На світліні зафіксовано 27 учасників Конгресу, семеро з яких проживали на Галичині. А через три роки, у вересні 1932 року, у Львові розпочався судовий процес, який став більш відомим як «процес конгресівців», на лаві підсудних було шість осіб (один на той момент уже загине). На підставі одного фото учасники Конгресу отримують судовий вирок — по чотири роки ув'язнення.

Звичайна світлина стала «лакмусовим папірцем» для підпільної діяльності організації. Адже те, що було можливим для оунівців за кордонами Польщі — те було заборонене й небезпечне для «крайовиків».

Тому не дивно, що дрібні, але суттєві відмінності в діяльності переростуть в розколи, які організація двічі переживатиме в 40-х роках.

ПЕРІОДИ ДЕРЖАВНОСТІ ТА БЕЗДЕРЖАВНОСТІ

У Декларації Проводу ОУН за травень 1945 року можна зустріти слова, які неодноразово характеризували поведінку націоналістів у часи геополітичних змін, які захопили Європу на ціле десятиліття — з середини 30-х по 40-ті роки: «На великому священному шляху визвольної боротьби поневоленого народу бувають дні тріумфу й занепаду, і не нам узалежнювати наші дії від майбутньої розв'язки. Ми як діюче народне покоління сповняємо свій почесний обов'язок, незалежно від того, чи нам дадуть за це терновий чи лавровий вінок. Ми віримо в силу і воскресіння України».

Відтак, оунівці, попри абсолютно несприятливі обставини, двічі спричинилися до відродження української державності: вперше, коли велика група провідного членства нелегально пішла проголошувати, розбудовувати та боротися за Карпатську Україну. Зважаючи на те, що чехи зовсім безборонно здали свою державу, дії оборонців Закарпаття виглядали справжнім подвигом. Недарма ще сьогодні можна почути ідею окремих істориків, що початком Другої світової війни варто вважати березневі події в Закарпатті. А польська газета *Merkuriusz Polski* надрукувала на своїх сторінках те, про що, напевно, думали не лише поляки: «Мусимо чесно сказати, що після останніх подій маємо більшу пошану до українців, ніж до чехів і словаків. Якби там не були і хто б там не були оті «січовики», а все таки ті люди не скавуліли, не склали зброї, а билися в найтяжчих політичних і стратегічних умовах».

А далі, 30 червня 1941 року, ОУН проголосила у Львові Акт відновлення української державності. Щоправда, литовці випередили українців з проголошенням держави, але сам факт є дуже багатозначним. Тут вкотре проявилася суть організованого націоналізму — вірити лише у власні сили й не зважати на будь-які перешкоди. А вже після відбутого ув'язнення в нацистському концтаборі прем'єр Української держави Ярослав Стецько писав: «Коли на захист Акта 30 червня 1941 року ми не були спроможні поставити танків, гармат і бомбовозів, відповідно сильної армії, бо так склалися умови, — ми вирішили танкам, бомбовозам і гарматам окупантів протиставити вірність ідеї Суверенітету нації, гідність і гордість великої духом нації, незламність нашого характеру, чистоту нашого серця, нашу безстрашність особисто захищати проголошене діло, ні за яких умов цього не заперечити, не відкликати, витримати до кінця».

Акт 30 червня породив і такий феномен, як «похідні групи ОУН» — коли близько семи тисяч членів організації вирушили на Східну Україну проголошувати державність, відроджувати громадське життя та творити самоврядування. Це, очевидно, не сподобалося нацистам, але надзвичайно підбадьорило українське

населення на Наддніпрянщині, а український націоналізм знайшов прихильників серед широкого кола інтелігенції, зокрема, таких її представників, як Іван Багряний, Василь Барка, Григорій Ващенко та багато інших.

У часі війни ОУН спроможна буде ще організувати великий рух спротиву, який стане відомим під аббревіатурою УПА, а також створити підпільний орган влади — Українську головну визвольну раду (УГВР). Довгі роки жертвної збройної боротьби закінчилися поразкою, але це було дуже мужнє свідчення великого прагнення українського народу мати свою державу. Переповідають, що генерал Де Голль, коли дізнався про збройну боротьбу українців, сказав: «Якби я мав таке військо, яке має ОУН, німецький чобіт ніколи б не топтав французької землі». Важко судити про автентичність вислову, але те, що українці створили один із найпотужніших рухів опору, — це безсумнівно.

ЖИТТЯ ПОЗА УКРАЇНОЮ

Якщо чисельність націоналістичного руху на початку створення ОУН можна було обмежити кількома тисячами членів, то на початку Другої світової війни Крайовий Провідник ОУН Іван Клімів-«Легенда» звітував Проводу про 20 тисяч відданих бійців у Галичині та Волині.

Уже в часи Другої світової війни та після її закінчення рух опору захопить своєю діяльністю кілька сотень тисяч людей. Вражає, що й у радянських таборах націоналісти створять підпільну мережу, яка буде відомою як ОУН-Північ або Заполярний Провід ОУН.

Бандерівці змінили картину життя в «малій зоні», як називали концтабори, маючи на увазі під «великою зоною» СРСР. Вони не лише організували ряд справжніх повстань, з яких найвідомішими стали Норильське та Кінгирське, але й повністю ліквідували свавілля кримінальних в'язнів. Солженіцин з повагою згадував у книжці «Архіпелаг ГУЛАГ» про роль українців у подоланні кримінальних безчинств: «Для всього цього руху вони всюди зробили дуже багато, та й саме вони зрушили віз. Дубівський етап привіз до нас бацилу бунту. Молоді, сильні хлопці, взяті просто з партизанської стежки, вони... роздивилися, жажнулися цією сплячкою рабства — і потягнулися до ножа».

Щоб уявити силу, авторитет та мораль бандерівців у концтаборах, достатньо почитати свідчення євреїв-в'язнів таборів, яких було депортовано з СРСР. Авраам Шифрін та Анатолій Радигін, Михайло Хейфец та Юрій Вудка, Ідель Коган та ряд інших політв'язнів залишили зворушливі свідчення про українських націоналістів.

Радигін описав узагальнений образ бандерівця: «Коли нараз у масі, що копирсалася, переходив чоловік підтягнутий і чепурний, спокійний і маломовний, вибритий, в чистій сорочці й вичищеному взутті, в дбайливо пригладженій арештантській одежі, можна було майже без помилки вгадати його національність, партійність і знамено, під яким він воював... Це були люди, вірні світлій ідеї і раз даній присязі, багатьох із них не менше, а часто більше від інших мучили голодом і холодом, і стільки товаришів потратили вони на тяжких, кривавих шляхах від Карпат і Ковеля до Караганди і Мордовії. Їхній фанатизм доходив до монашого самовідречення. Більшість із них не курило, не доторкалося спиртних напоїв, якщо їх вдавалося як-небудь дістати».

Але не лише євреї, але й європейці, яким довелося після війни потрапити у «малу зону», а після смерті Сталіна масово повернутися додому, залишили ряд спогадів про націоналістів. Один із них — німецький журналіст Артур Фурман — залишив твір під короткою назвою «Бандерівці!»: «Я — Бандерівець!.. Хто міг таке твердити, цей був найхоробріший з хоробрих. Бути бандерівцем означало бути «упривілейованим». Але цього «привілею» не можна було дістати як подарунок, його треба було вибороти, витерпіти. Одне слово — для українця не було більшого відзначення, як це: бути бандерівцем... Ще менш відомою історією, ніж життя в таборах, є розвиток українського життя в діаспорі. А саме тут члени ОУН створили зовсім іншу українську реальність — з численними громадськими установами, від виховних молодіжних структур, якою є Спілка української молоді (СУМ) і в якій зросла не одна генерація українських діячів діаспори, а тепер і України, до

Антибільшовицького блоку народів (АБН) — організації, яка стала міжнародним представництвом поневолених націй.

Ярослав Стецько — людина, яка найдовше перебувала при кермі ОУН — 18 років очолював і АБН, був особистим приятелем Чан Кай Ші, генерала Франко; під його впливом колишній генеральний секретар НАТО Джон Гекет написав книгу «Третя світова війна», де змодельював ситуацію, що націоналісти опанували КДБ та здійснили державний переворот...

У ПІДПІЛЛІ В УКРАЇНСЬКІЙ ДЕРЖАВІ

За часів незалежності три різні оунівські структури — бандерівці, мельниківці та двійкарі — в різній формі з'явилися в Україні. Зокрема, мельниківці легалізувалися як громадська організація під однойменною назвою, а також створили ряд інших громадських структур та видавництв. Двійкарі організаційно не представлені, зате зробили свій внесок в літературне життя України, коли перенесли сюди редакцію журналу «Сучасність».

ОУН-«революційні» (бандерівці) юридично не зареєстровані в Україні. Після заснування ряду громадських установ та видавництва справа дійшла до створення легальної політичної сили — Конгресу українських націоналістів, який в певний час спромігся провести у Верховну Раду ряд депутатів на чолі з Ярославом Стецько, котра, символічно, двічі від імені всіх парламентарів зачитувала присягу народного депутата.

Степан Бандера у 1958 році, за рік до своєї трагічної смерті, писав: «Бути членом революційно-визвольної організації значить повністю поставити себе, своє життя і все своє на службу визвольній справі, віддати себе повністю до диспозиції організації та бути кожночасно готовим виконати кожний наказ, без уваги на труднощі та небезпеки...»

Вісім десятиліть ОУН творила історію України, незважаючи на перешкоди та ціну, яку треба було заплатити, виконуючи основну вимогу «Декалога українського націоналіста»: здобудеш Українську державу або загинеш у боротьбі за неї!

№20, субота, 7 лютого 2009

<http://www.day.kiev.ua/264108/>

Наша Революція триває

Андрій Левус

Україна, як держава, зародилася з революційних змін. На початку ХХ століття на вістрі революції в Росії та Австро-Угорщині постали УНР і ЗУНР. В кінці 80-х на початку 90-х, внаслідок антикомуністичної революції проголошено Акт про незалежність України. В 2004 році в результаті Помаранчевої революції Україна зробила свій цивілізаційний вибір на користь європейських цінностей та свободи.

Сьогодні ми є свідками суспільного розчарування та зневіри. Сьогодні дехто намагається нав'язати думку про те, що всі державницькі зусилля були марними. Більше того, сьогодні активно намагаються "списати" весь процес українського державотворення останніх років. Деяким силам вигідно посіяти серед українців розчарування, пригніченість та невпевненість. Однак, наша історія каже нам протилежне. В нашій історії було безліч моментів, коли уже співали панахиду над Україною та її народом. Та наша нація знаходила в собі сили й знову йшла до державного життя. Історія будь - якої нації - це історія злетів і падінь, перемог і поразок. В цій драматичній круговерті історії виживають лише ті народи, які мають волю до перемоги. Іншого не дано. Ніхто не принесе нам на тарілочки з блакитною облямівкою свободу, могутність та добробут. Ніхто не збирається нас насильно тягнути в ЄС і НАТО. Ніхто не подарує нам прозорої, чесної влади. Це правда життя.

Правда також і в тому, що бути українцем, це не просто спілкуватись українською, носити вишиванку і любити Шевченка. Бути українцем - це відповідальність за свою землю і свої дії. Сьогодні доводиться часто чути розчаровані голоси "А що мені та Україна дала?" Я відповім питанням на питання: "А що ви дали Україні?". Бо немає якоїсь міфічної, піднебесної України. Ми всі – Україна. Співвідповідальність і співучасть у справах Вітчизни - такий самий наш обов'язок, як провідати хворого родича, чи нагодувати власну дитину. І не потрібно кивати весь час на тих, хто сидить нагорі у владних кріслах. Вони – наше відображення. Всі ми за них голосували. Україна починається з кожного з нас. І від того, чи будемо ми активними, чи будемо ми ініціативними, чи матимемо бажання і хист провести якісні зміни, залежить доля нашої держави. Саме тут і є цінним націоналізм, як ідеологія дієвого патріотизму. Націоналіст завжди означає "революціонер". Це не заклик брати "банки, пошту і вокзали". Це констатація факту – без революції свідомості, без завоювання умів, і найголовніше – сердець українців національною ідеєю не буде України.

Наша боротьба, це боротьба світоглядна. "Нам бо треба боротися не проти тіла й крові, а проти начал, проти властей, проти правителів цього світу темряви, проти духів злоби в піднебесних просторах" (Еф. 6:12). Це духовна революція, яка має на меті відродити дух нашої давнини, дух українського поступу, дух Традиції. Це революція, що покликана побороти дух темряви, дух гниття нації, дух пораженства і капітуляції. Проти фальшивих божків "світу цього" - гедонізму, матеріалізму та продажності ми протиставляємо "Дух Одвічної Стихії", Традицію та національні цінності. Наша Революція – це постійна пропагандивна та просвітницька праця. Ми повинні бути з народом й нести йому світло української ідеї. Це і зустрічі, це і поширення патріотичної літератури, це інформаційні кампанії в Інтернеті та на вулицях наших міст і сіл. „Основна частина боротьби революційної організації з ворогом – це і є боротьба за душу людини, за ідейний вплив на цілий нарід, за поширення ідеї і концепції визвольної революції серед найширших мас народу, захоплення їх цією ідеєю і через це приєднання їх на бік визвольної боротьби” (С.Бандера).

Наша Революція – це дієва підтримка всіх здорових і корисних для нації політичних ініціатив незалежно від того, хто їх розпочинає. Бо для нас не має жодного значення колір партквитка і прізвище політика. Ми повинні підтримувати всі починання, які сприяють національному поступу. "Усе те добре, що добре для блага, сили і розвитку моєї нації, усе те зле, що цю силу і розвиток послаблює" (Микола Сціборський). Наша Революція – це активна громадська діяльність, спрямована на захист української ідентичності та національних інтересів. Ми, як і наші попередники, повинні бути у перших лавах боротьби за українські цінності, добробут та права українців. Наша Революція – це жорстка протидія всім антидержавним та антиукраїнським тенденціям, явищам та силам. Жодна акція антиукраїнських сил не повинна залишатися поза нашою увагою. Нехай ворог знає, що ми за ним стежимо й готуємо йому гідну відсіч.

Наша Революція – це перманентна робота по вишколу кадрів. Україні потрібні, як повітря, патріотичні, готові до чину і жертви дієві провідники для всіх галузей суспільного життя. Національна еліта не прилетить до нас з Марсу - ми повинні стати нею! „...Двадцять добрих, політично вишкolenих революціонерів-пропагандистів, організаторів чи бойовиків є більшим досягненням, ніж сотні міжпартійних засідань, що, звичайно, є змарнованим часом” (Я.Стецько). Можливо хтось чекав від цієї статті романтичних гасел про напад і барикади? Я вас розчарую: нова революція - це робота, а не фестиваль чи громадянська війна. Націоналістом XXI століття бути складніше, ніж націоналістом середини XX – го. Тоді був явний ворог, зрозумілі цілі й проста стратегія. Сьогодні Україна потребує від нас іншої жертви. Можливо не такої героїчної і яскравої, однак необхідної - в часи сум'яття і зневіри піднести прапор національної гідності й шляхом рутинної праці та боротьби зробити все, щоб українці стали господарями на своїй землі.

<http://www.ukrnationalism.org.ua/publications/?n=1606>

Що-Літній семінар!
Де - Уніж, Територія форматності
(Городенківський район, Івано-Франківська обл.)
Коли - 27 - 29 червня 2009р.Б.
Хто - **ВСІ**, кого цікавить
культурництво
та мистецька Кузня!

У програмі:
Розробка діяльності Дружини культурників
Розробка плану співпраці з Унежем
Гутірки з народознавства з практичними заняттями
Українське кіно
Навчання старовинним пісням та танцям
Дністер
Вечірні програми...

ЗРОБИ СВІЙ ВНЕСОК В УКРАЇНСЬКУ КУЛЬТУРУ!
Зголошуємося до 22 червня подр. Ольці Пітулей:
parasolka@cym.org
тел. 8 099 55 44 356

ДО ЗУСТРІЧІ В УНЕЖІ!

Не будьте байдужими до Дружини культурників!

Стефан Романів: Ми є частинкою великої нації

Розмовляв Андрій Черняк

В радянській імперії про них ми чули як про зрадників, які залишили Батьківщину, а тепер ненавидять її і намагаються всіляко нашкочити. Такий стереотип формувала про закордонних українців комуністична пропаганда. Проте реалії були зовсім іншими. З тим, що ненависть існувала, зрештою, погодитися можна. Але ненависть не до України, а до її катів та окупантів.

Проголошення в серпні 1991 року державної незалежності стало для закордонних українців чи не найбільшим святом усього їх життя. Вони активно почали допомагати становленню молодій державі. Допомагати коштами, купуючи приміщення для українських представництв за кордоном, допомагати морально, всіляко підтримуючи Україну в світі та повертаючи їй історичну та культурну спадщину, яка тут була знищена. Та допомагати порадами, аби Україна якнайшвидше стала повноправним членом світової спільноти. З останнього і почалися непорозуміння. Українське керівництво до порад дослухатися не хотіло. Більш того, це викликало певну агресію. Буцімто, що ви нам можете поради з своїх ситих закордонів? Ми самі знаємо, що робити. І результати цього „самі знаємо“ відчув на собі чи не кожен українець. Але люди не здалися. Не буди кілька десятиліть на рідній землі, а інколи вже й народившись за кордоном, вони продовжували відчувати себе українцями і всіляко відстоювали інтереси України у світі.

Про те, як сьогодні співпрацює діаспора з Україною та її урядовими і не урядовими інституціями, я прошу розповісти голову Союзу українських організацій Австралії та секретаря Світового Конгресу Українців Стефана РОМАНІВА.

- Пане Стефано, я радий Вас вітати як представника світового українства, але перше моє запитання буде стосуватися Вас особисто. Відомо, що, коли люди потрапляють в нове іншомовне чи з іншою культурою середовище, рано чи пізно вони до нього пристосовуються і асимілюються. Ви в Австралії народилися і прожили все життя. В той же час чудово розмовляєте українською. Більш того, очолюєте осередки українського духу, які існують на цьому далекому від України континенті. Як Ви це можете прокоментувати і пояснити? Звідки це почуття українського патріотизму?

- Передусім завдяки вихованню. Адже основи національної самоідентифікації закладаються в родині. Наші батьки, приїхавши до Австралії дуже мудро побудували суспільно-політичне і громадське життя.

- А що саме, крім родини, змушує людей пам'ятати, що вони є українцями?

- Провідну роль відіграє церква. Потім громада. Потім є „Рідні школи“, є молодіжні організації СУМ і Пласт, є жіночі організації, є наукові центри. Є все те, що потрібно, якщо людина хоче зберегти свою ідентичність в українському розумінні, Австралія дає можливість це зробити.

- Тобто австралійський уряд не намагається, так би мовити, підстригти всіх під один гребінець і кожна людина має право вибору. Але ж, мабуть, якісь вимоги існують? Я маю на увазі хоча б знання мови та володіння нею тими особами, які перебувають на державній службі?

- Ми маємо політику багатокультурності. Ця політика дуже мудра. Вона, з однієї сторони, вимагає від тих, хто хоче в Австралії поселитися, щоб вони підтримали Австралію. Вони вірять в Австралію і вони розуміють, що англійська мова це є державна мова в тій країні, і тому люди повинні її вивчати. З іншого боку, тому що ви

погодились на те, ми робимо все, що можна, щоб ви могли зберегти вашу мову рідну, вашу культуру, ваші бізнесові зв'язки, бо для Австралії це є великий плюс. І тому якщо всі будуть асимілюватися, якби, наприклад, всі українського походження асимілювалися, тоді де б були ті зв'язки з Україною.

- І Ви можете бути яскравим прикладом цього. Я знаю, Ви вже тиждень пере-буваєте в Україні.

І, напевне, однією з цілей Вашого візиту є саме налагодження зв'язків між Україною та Австралією, а також співпраця між українцями, які живуть в цих державах. Порозуміться вдається?

- Я мав нагоду бути з Президентом і з пані Катериною, ми обговорювали питання голодомору і що далі в тій справі робити. Ми мали нагоду говорити з ними про їхній візит до Австралії, ми мали з ними нагоду говорити про ті справи, які стосуються бачення Світового Конгресу до певних питань.

Я мав нагоду зустрічатись із паном Костенком, заступником міністра закордонних справ, тому що Світовий Конгрес Українців хоче підписати кілька меморандумів з Україною. Я мав нагоду зустрічатись з віцепрем'єром Іваном Васюником, тому що ми також тісно співпрацюємо. Також зустрічалися з паном Валентином Наливайченком, бо я очолюю міжнародний комітет щодо координації вже не 75-ліття голодомору, але продовження цієї акції визнання голодомору геноцидом. І з боку СБУ ми маємо послідовність, ми маємо співпрацю. Наш комітет разом з МЗС і Секретаріатом Президента України і зі сторони Уряду з паном Васюником. Ми також мали зустріч з владикою і з патріархом Філаретом, тому що якраз був міністр юстиції з штатату Південної Австралії з делегацією тут. І зі сторони США ми їм зорганізували різні зустрічі.

- Але ваші зустрічі, напевне, відбувалися не тільки з українськими урядовцями? Адже перш за все самі українці мають дізнаватися одні про одних якомога більше?

- По громадській лінії ми маємо українсько-австралійський дім, де пані Галина Лимець є директором цього дому і ми її тепер подали на почесного консула Австралії в Україні. Ми зустрічаємось з Головою Проводу ОУН Андрієм Гайдамахою. Ми полагодуємо зустрічі із СУМом і з Пластом, тому що за кілька тижнів молодь з Австралії приїздить і хоче зустрічатись із молоддю з України. В липні приїжджає друга група. В січні минулого року був ансамбль „Верховина”, в Національній опері давали концерти. Щось їх тягне, духовно вони пов'язані. Якщо не буде контактів з Україною, а України з діаспорою, тоді ми багато втрачаємо.

- Отже, ви не тільки готові до співпраці, ви її фактично здійснюєте. А як що-до українських чиновників? Вони готові йти назустріч? І чи готові працювати з вами українські громадські організації? От для прикладу, вшанування жертв голодомору та їх визнання світовою громадськістю. Ви брали активну участь у цьому процесі, а співпраця з українською стороною вдалася?

- Ті рамки праці, які ми запропонували Україні від 65-ліття голодомору, дали всім показати, що то можна зробити, коли є співпраця. Ми маємо 14 держав, які визнали голодомор геноцидом. Це завдяки тому, що місцева громада впливала на своїх членів парламенту, МЗС і дипломати і послі з їх сторони, але йшли разом. І Огризко тоді протягом 70-ліття голодомору разом з Президентом вимагали від наших послів, ви є представники української держави і ви поведітьесь, як представники. Ми в Австралії почали акцію незгасимої свічки. Ми її тоді завезли до Америки, Канади. Вона об'їхала 33 країни світу. В кожному парламенті вона була, вона опинилася в Україні. Василь Вовкун, міністр культури, взяв на себе цей обов'язок, щоби в кожній області вона була. І Президент їде до Австралії за кілька тижнів. І ми йому там вручимо ту свічку, яка почалася в Австралії, закінчилася тут. І знову повернулася в Австралію, тепер уже в музей голодомору.

- Якщо ми вже торкнулися теми визнання світом українського голодомору 1932-1933 років, то скажіть, будь ласка, на вашу думку, як цього визнання добитися? Добитися при тому, що наша північно-східна сусідка теж проводить активну кампанію по протидії цьому визнанню. То як же в цій ситуації мають поводити себе українці?

- Ми можемо багато навчитися від євреїв. Був голокост, вони кажуть, докажіть нам, що не було. І ми також беремо цю позицію. Ми з Президентом про це говорили і з Міністерством закордонних справ. Російська Федерація, як ми почали цю акцію в Австралії, їх посольство видало повідомлення, обвинувачуючи громадську організацію СУА, що через цю акцію ми якось зле впливаємо на відносини між Україною та Росією, вони дезінформацію по-стійно в цій справі видають. І якщо ми говоримо про Російську Федерацію, ми бачимо, що їх позиція є постійною, щоб дискредитувати, те, що Україна робить, щоб показати, що ми неправі. Ми мусимо йти зі сторони сили. Є міжнародний Мібольський університет, там є науковці, які постійно, вже 20 років вивчають питання геноциду і самого голодомору. Ми запросили пана професора Романа Сербина з Канади, університет запросив професора Кульчицького з Києва. Організатори мусили піти до російського посольства і домовитись, чи будемо таке робити і до російської громади. І мене дуже вдарило це. В Україні є багато російськомовних шкіл, в Росії немає ні одної української. Дайте кожному етносу відчуття, що вони потрібні, і створіть та-ке суспільство, що люди хочуть тут жити.

- Жити, зберігаючи свої національні традиції та культуру, але розуміючи, що вони живуть в Україні, і тому мусять знати і поважати її національні традиції та культуру. Тобто так само, як зробила Австралія?

- Хочете жити – є рамки. Не сподобається, прошу дуже, вас тут ніхто не тримає. Але зрозуміймо, що ми повинні суспільно жити. Я тоді згадав про державну мову в Австралії і так само в Україні. Ми не можемо мати дві державні мо-ви, тому що є більше чи менше людей. Є державна мова, але ми даємо всім іншим, є поляки, росіяни, греки, є інші етноси, хочете вивчати свою мову, прошу дуже. Для України це є позитив. Але не ставте справу так, що в тій державі мова на тому самому рівні. То є ті питання, над якими Світовий Конгрес вже роками працює.

- Пане Стефано, отже, Світовий Конгрес Українців, роботу цієї організації і ті добрі справи, які її члени зробили для України, взагалі важко переоцінити. Але чим займається організація сьогодні? Є у вас якийсь конкретний план дій? І чи українська влада підтримує його?

- Наприклад ми якраз тепер у стадії переговорів з Урядом з питань, наприклад, формування позитивного іміджу України. Що ми спільного можемо зробити, які акції і які плани ми можемо зробити, щоб піднести імідж України. Знаєте, треба навчитись працювати відносно іміджу. Далі буде про недоторканість кордонів України та вступу до Євросоюзу та НАТО, про питання української мови в Україні та діаспорі. Є меморандум про співпрацю з питань українських національних меншин. Ну і є питання продовження меморандуму з питань голодомору. І Світовий Конгрес у серпні минулого року означив певні плани, щоб впровадити це в життя. І партнерство може багато нам дати. Разом будемо ті справи робити.

- На мій погляд, Ви абсолютно правильно говорите - не «ми» і «ви», а ми разом. Це дуже важливо розуміти. Адже свого часу Уряд України та й певна частина суспільства до діаспори ставилися доволі скептично. На щастя, ці погляди змінилися. Можливо, громадяни України нарешті побачили вашу роботу за кордоном?

- Цікаво було в часи Помаранчевої Революції, що всі тоді зрозуміли важливість діаспори, бо діаспора тоді мусила впливати там, де вони живуть, бо треба там вживати різних заходів, щоб підтримували не Ющенка чи Януковича, це було не питання Ющенка чи Януковича, це було питання демократії. Я мав розмову з нашим міністром закордонних справ в Австралії по цьому питанню. Він почав мені говорити про те, де Україна, де Австралія, чому ми повинні там втручатися. Я йому відповів таке, що ви хочете мені сказати, що ви висилаєте

військові сили в Ірак, щоб зберегти демократію. То значить, в Іраку є демократія важливіша, як демократія в Україні? Будьте чесними у цьому випадку.

- Але, мабуть, не тільки ці питання турбують представників української діаспори. Наприклад, коли українці перебувають за кордоном і потрапляють у якісь неприємні ситуації, ви теж приходите на допомогу.

- Є українці, які тепер опинилися в Італії, в Португалії, в Іспанії, заробітчани, які виїжджають. Ми маємо проблему торгівлі жінок. Ми над тим також працюємо. Як питання, наприклад, Суспільна служба. Були різні катастрофи в Україні. Діаспора минулого року, якщо не помиляюся, через Світовий Конгрес понад 2 млн. доларів дали на допомогу деяким людям і установам. Ми маємо такі питання як українська мова і культура. Як в діаспорі можна зберегти українську мову. В Австралії 37 тис. українців чи українського походження, 11 тис. з них приїхали після 1991 року. Ми маємо, наприклад, вчителів в українських школах. В багатьох випадках ті, що з України приїхали, допомагають. Є керівники мистецьких колективів, маємо професора Головка, який вчив у семінарії у Львові, а сьогодні керує трьома хорами в штаті Вікторія. Пан Оприсько також провадить хором. В Адалії ми маємо ансамбль, керівник його з України. Знаєте, для людини природно бути українцем.

- Пане Стефане, от Ви кажете, ми допомагаємо одним, другим, третім. Але за статистикою, сьогодні за кордонами України перебуває понад 17 мільйонів наших співвітчизників. Як їм усім допомогти або хоча б об'єднати? Можливо, тут вже має приходити на допомогу українська держава і робити все, від неї залежне? І що ще важливо, нарешті з'являється генерація молодих патріотичних політиків. Можливо, за їх допомогою ці питання будуть вирішені?

- Якщо ми говоримо, що є 17 млн. українців поза Україною. Знаєте, є з ким працювати, а найважливіше, щоб це все якось звести разом, наші розмови з Урядом, наші розмови з Президентом, наші розмови з паном Павличком, як з головою УВКР. Шукаємо, що нас єднає, розуміємо, що якщо ми поставимо собі за ціль щось здобути, то ми всі несемо за це відповідальність.

Є молоді люди, вони знають, яку Україну вони хочуть, вони хочуть національну Україну, вони хочуть Україну, яка буде українською. Ми настільки сьогодні маємо інтелект, ми можемо виграти ту боротьбу. Головно проти дезінформації, що українці мають якесь почуття меншовартості. Немає причини для цього. Є чим радіти.

- Справді, те, що українці все більше починають розуміти свою національну приналежність, безумовно тішить. Але цього не досить. Адже, крім національних, культурних чи історичних питань, є ще й інші, не менш проблематичні.

- Є економічні проблеми. Це вже проблеми Уряду. Обираймо людей, які можуть провадити Уряд. Не кожен бізнесмен є добрий політик. І не кожен політик є добрий бізнесмен. В кожній державі є певні проблеми. Питання, як їх розв'язувати. Чого вас обирають? Обирають тому, щоб ви провадили. І я постійно це наголошую, чи в Австралії, чи в Канаді політикам, ви є слуги народу, не має він вам служити. Блаженніший Патріарх покійний Йосип Сліпий нашим владикам сказав: ви є вибрані служити народу, не нарід вам. І це відноситься до нас усіх. І українські політики повинні це зрозуміти.

- При тому, що ставлення держави до діаспори залишає бажати кращого, ви продовжуєте працювати і надавати допомогу українцям і Україні. Але скажіть відверто, бажання продовжувати співпрацю не зникає?

- Зі сторони діаспори є це бажання, щоб співпрацювати. Нашим, я думаю, найбільшим таким викликом є, щоб знайти ті рамки праці, де Україна і діаспора можуть спільно працювати для користі України, бо якщо зі сторони України буде користь, тоді й діаспорі буде добре. Бо кожен буде чутись добре, що я є частина тої нації, я частина великого народу.

Як грали в футбол, то всі із шкіри вискакували, кожен хотів бути українцем. На-віть той міністр-австралієць, який тут був, має багато українців в його окрузі, увійшов у парламент в українській майці. І кожен хоче бути частиною чогось доброго. Якщо бути частиною нації, це не є обмежено територіями. Де я живу, не грає ролі, яке відчуття я маю, яке почуття я маю, на тій підставі я його реалізую.

- Їх називали зрадниками та ворогами, а вони працювали, працюють і роблять усе можливе, аби ми жили краще і слово „українець” у світі сприймалося з гордістю. Після сьогоднішньої розмови в мене залишилося одне запитання: хто ж є справжнім патріотом України? Деякі з нас, які народилися тут і лише говорять про свою любов до Батьківщини, чи ті, хто, зараз мешкаючи за кордоном, цією любов'ю живуть та дихають.

Запам'ятайте Дату!

**II-ий Табір Дружинників
4-6 Вересня, 2009
(під час Ювілейного Здвигу)**

Оселя СУМ в Елленвіл, НІ
Пишіть нам –
us-druzhynnyky@cym.org
для інформації

ТАБІР ДРУЖИННИКІВ відбувається для того, щоб дати можливість дружинникам СУМ проявити себе, відновити давні знайомства, провести приємний час, та застановитись над ролюю та діяльністю яку вони собі уявляють в рядах СУМ. Головна точка табору – Засідання Дружинників, відбудеться в суботу рано, де учасники табору продискують гарячі теми Спілки Української Молоді, їхню ролю в СУМ, провідництво, та як ефективно здійснити стратегічний план Референтури Дружинників. Участь в таборі повинні брати Дружинники у віці від 18 до 35 років життя.

Футбол в Україні: що було, що буде і чи серце заспокоїться

В Україні завершується футбольний сезон 2008/2009. Прем'єр-ліга уже опустила завісу свого прем'єрного (вибачте за тавтологію) сезону, всі по місцях, та й клуби нижчих ліг уже наближаються до фінального акорду.

Власне, залишилося ще два матчі, які викликають загальний інтерес: 6 і 10 червня національна збірна Україна проведе їх у рамках відбірного турніру на чемпіонат світу 2010 - з Хорватією і Казахстаном відповідно.

Зрозуміло, що без урахування цих поєдинків збірної підсумки сезону будуть неповними. Хоч як би ми усі і кожен з нас утішалися виступами клубних команд, проте саме результати національної збірної, її рейтинг є найкращим показником, квінтесенцією стану футбольного господарства в країні.

(Про дискусії щодо побудови «земного раю» в окремо взятій країні ми вже забули, зате переконалися, що з окремо взятого клубу, незалежно від рівня розвитку футболу в країні, можна створити команду-володаря Кубка УЄФА. Принаймні, якщо суспільна думка сприймає як нормальність ну дуууже багатомільйонний бюджет футбольного клубу в країні, де середня зарплата є однією з найнижчих у Європі).

Матч сезону, який ще не відбувся

Отже, наступний матч у столиці Хорватії можна назвати вирішальним у долі української збірної. Здобуте бодай одне очко залишає нашим шанси у боротьбі за друге місце у 6 групі «відбору» (перше місце і пряму путівку на ЧС 2010 до ПАР, судячи з усього, забронювали для себе англійці) поразка ж просто переводить збірну у категорію невдах, спостерігачів, а не учасників чемпіонату планетарного масштабу.

Поки що маємо приємні звістки з штаб-квартири ФІФА, де у червневому рейтингу збірних країн світу команда України піднялася на три сходинки і посідає 19 місце. Все було б цілком задовільно, якби не 8 місце збірної Хорватії, і розуміння того, що проти цієї команди, яка вміє нав'язати свою волю, зазвичай грає вперто і агресивно, українці виступають традиційно важко. У шести матчах - єдина перемога у якомусь там 1995 році, дві нічії і три поразки - не найкращий спадок. Пам'ятаємо, зокрема, і невиразну гру цих команд у минулорічному матчі у Харкові, коли, здавалося, господарі більше раділи нульовій нічії, ніж гості. Незадоволеним був лише Воронін, якого тренер Михайличенко так і не випустив на поле і який спересердя грозився більше не приїздити до збірної.

Нині Андрій знову у складі національної команди збірної, знову готовий до боротьби. На його думку, українці у завтрашньому матчі у Загребі мають не те, щоби перебігати господарів, а зіграти на їхніх слабкостях.

« Хорвати люблять короткий пас, люблять возитися з м'ячем, тому треба обмежити їм простір і не дати можливість тримати м'яч", - казав він напередодні і йому, профі європейського рівня, звичайно, видніше, хоча вміння возитися з м'ячем є, скоріше, ознакою класу, а не слабкістю.

Але, безперечно, головним болем Михайличенка є визначення складу збірної. Два вітчизняних суперклуби - «Шахтар» і «Динамо» разом делегували на передматчевий збір у Конча-Заспу лише 12 гравців (з них три воротарі). Тобто, на практиці, з донецько-київських навіть повного складу не збереш. Отож і виходить, що медалі УЄФА мають свій зворотній бік, і для збірної ніхто з наших лідерів, які так триумфально піднялися у клубних рейтингах, базовим клубом не став. Звичайно, те ж саме можна сказати і про Хорватію, проте там

інший нюанс грає роль – майже всі збірники виступають за кордоном у не слабких клубах (у тому числі в Україні), витримують жорстку конкуренцію за місце у складі і надзвичайно піклуються про свою репутацію, зокрема і через матчі у збірній.

Команда сезону

Феєричний сезон донецького «Шахтаря» дає підстави говорити не лише про суто спортивні здобутки команди, але й про нові підходи у футбольному менеджменті. Ще кілька років тому загальноновизнаними авторитетами щодо розвитку футбольного господарства в усьому його різноманітті – від трансферної політики до інформаційно-пропагандистського забезпечення, рекламної діяльності - був столичний клуб «Динамо», всі кроки якого освячувалися іменем ВВЛ. Але на магії великого імені довго не протримаєшся, і нині без перебільшення можна сказати, що футбольна столиця України перемістилася до Донецька.

Власне, «Шахтар» з 1997 року, відколи клуб очолив Р.Ахметов, не опускається нижче другого місця у чемпіонаті України, проте за останні сезони тут сталися разючі зміни, унаочнені у побудові п'ятизіркової «Донбас Арени» - бюджет стадіону разом з благоустроєм навколишньої території, з парком склав 400 млн. дол.

Можна по-різному ставитися до такого розмаху фінансування, але констатуємо, що у Донецьку з'явився клуб справді європейського рівня, якому для підтвердження свого нового статусу потрібно (після Кубка УЄФА) не те що здобути Суперкубок УЄФА (це не той показник), але, головне, без проблем пройти груповий турнір Ліги чемпіонів, не кажучи вже про кваліфікацію. За багатьма основними параметрами, передовсім щодо бюджету, трансферної вартості гравців, яка за висновком експертів подвоїлася після перемоги у Стамбулі, «Шахтар», потужніший ніж більшість майбутніх суперників і просто зобов'язаний бути на чільних місцях у групі.

Крім усього іншого, з «Шахтарем» тепер рахуються не лише на футбольному полі. Українському клубу вдалося виграти і юридичний поєдинок – про компенсацію за несанкціоноване розірвання контракту з боку бразильського легіонера Ф.Матузалема. Фінт бразильця і його нового клубу, іспанської «Сарагоси», проти донецьких не пройшов, як відомо, і міжнародний спортивний арбітражний суд у Лозанні присудив на користь «Шахтаря» майже 12 млн. євро, які солідарно повинні виплатити Мату і «Сарагоса».

Цей прецедент клуб може сміливо записати собі в актив, як і перше місце у таблиці коефіцієнтів УЄФА за підсумками сезону.

Скандал сезону

Без перебільшення, найгучнішою подією сезону у навколофутбольному житті можна назвати заяву тодішнього президента ФК «Десна» (Чернігів) Олексія Савченка про те, що йому відомі факти корупції серед арбітрів.

23 жовтня 2008 року О.Савченко заявив на прес-конференції: «Грала не «Десна», а грали мої «бабки» і мої амбіції. А мої гроші, я вам скажу... гра у мене коштувала від 5 до 15 тисяч доларів. Я по прізвищах можу назвати суддів, які отримували від нас гроші, я по прізвищах можу представити людей,

які давали гроші».

У Федерації футболу на це одкровення зреагували швидко. Президент ФФУ Григорій Суркіс звернувся до Генеральної прокуратури з проханням провести розслідування фактів, які були викладені у заяві О.Савченка, і дати їм правову оцінку.

Виходу з ситуації почали шукати усі, адже визнання-звинувачення з боку Савченка пролунали надто серйозні. За подібні виявлені факти у багатьох країнах, зокрема у сусідній Польщі, садовили і садять на лаву підсудних.

У нашому ж випадку все обійшлося тихо, майже по-сімейному. Поки президент ФФУ метав громи і блискавки на адресу корупціонерів і закликав, зокрема і Генеральну прокуратуру, показати «раз і назавжди на одному прикладі, що таке огидне явище існує, ми з ним боремося всі разом, а не піаримося», О.Савченко раптово порозумнішав і заявив про свій відхід від футбольної діяльності, а клуб «Десна» подарував місту Чернігову.

У правоохоронців, тим часом, було своя логіка, мовляв, оскільки футбольні арбітри не є службовими особами, то за законом їх не можна звинувачувати в отриманні хабара, і в їхніх діях відсутній об'єктивний склад злочину

За недавнім визнанням Ігоря Кочетова, голови комітету ФФУ з етики і чесної гри, «поки що у правоохоронних органів не виникало необхідності втручатись у діяльність суспільної організації, якою є Федерація футболу України. ФФУ - досить потужна структура, у складі якої працюють кваліфіковані спеціалісти, які можуть дати професійну оцінку тому чи іншому явищу. Чим менше ми виносимо сміття з хати, чим більше проблем ліквідуємо самі, тим сильнішою стає наша футбольна організація».

Ну, восени 2008 року взагалі-то мова йшла не про професійну оцінку дій О.Савченка і названих ним арбітрів, а про оцінку з точки зору Кримінального кодексу. Цього зроблено не було, між тим днями у пресі [промайнуло повідомлення](#) про те, що "команда Савченка" начебто повернула собі клуб «Десна». Коло замкнулося, гора народила мишу...

Олег Савицький

постійна адреса статті: <http://euro-2012.unian.net/ukr/detail/3779>

**Cym
RADIO**

СЛУХАЙТЕ СУМІВСЬКЕ РАДІО НА ІНТЕРНЕТІ!

<http://www.cym.org/ua/radio/>

Інтерв'ю: Віра Гайдамаха

«Набагато простіше щочотири роки поборотись на якихось виборах, а зовсім інші якості треба проявляти в систематичній, послідовній виховній праці з юнацтвом, на вишколах з дружинниками і т.д. А це останнє і є запорукою творення нового, здорового й стабільного суспільства»

Цього року виповнюється 20 років з дня створення Спілки Незалежної Української Молоді (СНУМ) і перше наше інтерв'ю з нагоди річниці ми вирішили взяти у подруги Віри Гайдамахи.

Подруга Віра була своєрідним «містком» між світовою сумівською структурою та СНУМом, а згодом й СУМом. І сьогодні є цікавим її погляд на процеси двадцятилітньої давності та їх наслідки...

Прізвище та ім'я	Лавриненко Віра, одруж. Гайдамаха
Дата народження	20.05.1947
Осередок СУМ	Звартберх (Бельгія), Мюнхен (Німеччина) і Київ
Становище в Спілці Української Молоді	відповідаю за видавничі справи при Світовій Управі СУМ
Час членства у СУМі	55 років
СУМ для мене це	частина моєї особистості і моя велика родина
Діяльність поза межами організації	читаю, пишу, зустрічаюся з молоддю і веду домашню господарку
Життєве кредо	“Без надії таки сподіватись”, жити хочу...

Спілка Незалежної Української Молоді наприкінці 80-х — на початку 90-х брала активну участь у громадському русі, маніфестаціях, голодівках... Подруго Віро, спостерігаючи цей спалах активності, як Ви оцінюєте внесок СНУМу у здобуття Україною незалежності?

Вважаю, що він був великим. По-перше, це природно, що молодь відважно йде на „барикади”, а для суспільства – це стає локомотивом, щоб рух непокори мав напрямок. СНУМ стала плече в плече з політв'язнями, з відважними церковними діячами, які виводили УГКЦ з катакомб, й іншими борцями проти советської влади.

Відомо, що на початку 90-х Світовий СУМ скликав конференцію дружинників СУМ у Мюнхені і тоді було запрошено молодих активістів різних організацій з України. Потім ці молоді люди стали відомими журналістами, політиками і навіть депутатами Верховної Ради. Виникає два питання: а) чи справдилась надія на оті всі зустрічі і чи достатній був вплив отих зустрічей на українців з України; б) чи планувалось в кінці 80-х років створення СУМ в Україні, чи як середовище Світового СУМу бачило розвиток молодіжного життя на зламі десятиліть?

а) Думаю, що так. Це був початок, а перший крок часто буває несміливим, тому й великих надій не плекалося. Важливо було розпочати діалог і сподіватися на співпрацю в майбутньому. Ми не знали один одного, і уже в Мюнхені виявилось, що не розуміли один одного в деяких питаннях, хоч ми всі говорили українською мовою. Ми раділи тому, що в одному питанні ми порозумілися. Всі ми хотіли працювати для сильної незалежної української держави.

б) В принципі думка про створення СУМ в Україні супроводжувала нашу Спілку з 1946 р. Всі наші конгресові звернення, резолюції свідчать про те, що ми завжди думали про ровесників в Україні.

З 1985-го настав час „перестройки”, зміни в країнах Варшавського пакту, а головно - переміни, які відбулися в Польщі, з приходом „Солідарності” до влади. Все це дало нам можливість легально нав'язувати контакти з українцями як в тих країнах, так і полегшило нам пошук контактів з Україною. Центральна Управа СУМ активно використовувала ці можливості, ми ініціювали й співорганізували різні офіційні форуми, конференції, з'їзди та фестивалі в тих країнах (у Чехословаччині, Польщі, Мадярщині), на які приїжджали делегати, гості й артисти з України. При таких нагодах велися розмови і робилися плани.

Світовий СУМ не бачив тоді і тепер не уявляє розвиток нашої організації без активної участі України - як держави, так і окремих громадян чи організованої молоді.

Що вплинуло на рішення Вас і Вашого чоловіка переїхати до України? Чи не виникало бажання повернутися у Німеччину?

Проголошення Незалежності України. Ми їздимо до Німеччини в гості, там жити ми не бажаємо.

Чому, на Вашу думку, так мало представників української діаспори повернулося до України після здобуття нею незалежності?

Я думаю, що вони запустили об'єктивно більше коренів у країнах, де проживають. Коренями вважаю такі факти, як діти і їхні потреби в освіті, праця і кар'єри, започатковані до 1991 року. На превеликий жаль, до коренів треба й враховувати могили... Ці аспекти можна було б переорганізувати, але для цього треба внести зміни до державного законодавства в Україні. Але ми живемо в такій державі, де ще діють закони з 1928-

1970-х років. На жаль, українська держава не дуже переймається своїми громадянами, а тим паче українцями в діаспорі.

Зустріч дружинників з молодими активістами з України, Мюнхен '90

Чи Ви брали участь у діяльності СНУМу?

Ні, не брала.

Чому, на Вашу думку, не всі СНУМівці стали СУМівцями?

Меншість, а то й одиниці стали сумівцями. Набагато легше спорадично робити демонстрації й щочотири роки боротись на якихось виборах, а зовсім інші якості треба проявляти в систематичній, послідовній виховній праці з юнацтвом, на вишколах з дружинниками і т.д. А це останнє і є запорукою творення нового, здорового й стабільного суспільства.

Кого Ви знаєте із СНУМівців, які проявили себе в СУМі в Україні?

Це друзі Ігор Деркач, Мирослав Солдат, Андрій Соколов, Петро Кузів, Володимир Климентій, Ігор Симчич. Це ті друзі, яких я пам'ятаю і які були діяльними після 1995 р. в СУМі в Україні.

Які осередки новоствореного СУМу були найцікавіші на початку 1990-х? Що характерне для їхньої діяльності?

Львівський осередок був досить цікавий, але він від початку не відзначався працею з юнацтвом. Це змінилося, коли друг Ігор Симчич прибув до Львова. Калуський осередок - один з перших, який розгорнув працю з юнацтвом. Незабаром у Києві почали організувати юнацькі рої, і в Тернополі. Довгі роки ми мали цікаву групу юнацтва з міста Донецька. Більшість того юнацтва ходило в українську гімназію, де директором був п. Громовий, який дуже сильно надавав патріотичний акцент шкільній програмі й спрямовував своїх учителів, шкільних виховників та учнів на національний державницький світогляд.

Як світова організація Спілки Української Молоді долучалася до становлення СУМу в Україні?

Я відповіла на це вже у другому питанні. Додам тільки одну інформацію: дуже важливим принципом у нашій співпраці було, є і, маю надію, залишиться те, що члени Світової Управи СУМ діяли тільки тоді, коли зацікавлення до них виявляла Україна і конкретно запрошувала представників Світової Управи СУМ в Україну. Ми дуже звертаємо увагу на „голос – бажання” з України.

Хрестини на таборі, Шестовиця '93

Чи маємо ми тепер організацію таку, якою хотіли її бачити на початку 90-х? Чи виконує СУМ поставлені перед собою завдання?

Щодо кількості членства – ні. Щодо якості виховної праці, думаю, що СУМ в Україні є на правильній дорозі.

Чим відрізнялася діяльність в Україні від діяльності СУМу закордоном?

У виховному процесі в діаспорі ми велику увагу звертаємо на українознавство. В Україні треба працювати над особистістю і суспільним вишліфуванням членства. В діаспорі добре розвинута співпраця з батьками, а в Україні цей відтинок праці далі кульгає.

Улюблени табір подруги Віри, Шестовиця '93

Які маєте найяскравіші спогади сумування в Україні?

Найяскравіші спогади мої все ж таки пов'язані з таборуванням: в 1993 р. на Чернігівщині над Десною (це мій перший табір в Україні), потім у 94-му і 95-му роках у Делятині, літний табір в Березові. Радо згадую зимові табори на Вітряних Горах у Києві і один табір на Сокальщині. Взагалі, люблю більше зимові табори. Дуже сильні враження залишили ті табори, на яких юнацтво приймало християнські тайни Хрещення і Перше

Причастя. Вдячно згадую співпрацю з бл.пам. отцем Августином Діткуном та сумування з отцем. Р. Мірчуком. Очевидно, ще не стерлися з пам'яті і деякі розчарування та деструктивні дії окремих членів, але я їх радше пам'ятаю для того, щоб захиститися краще в майбутньому від невдач, по-сумівському це також належить до „гартування”.

Розмову вела подр. Іванна Голуб'юк (Острозький осередок)

VIII Світовий Злет ДРУЖИННИКІВ

Зимова Олімпіада
Ванкувер - Віслер, Канада
12го - 21го лютого, 2010р.

*Зустрічайте СУМівців з
цілого світу!*

Олімпійські наші

*Відчувайте олімпійську
атмосферу!*

**Наступний реченець для реєстрації:
31го липня, 2009р.**

*Туристичні подарунки на
Ванкувері, Віслер, Вікторії*

Контакт:
КУ СУМ у Вашій країні
Світова Референтура Дружинників:
su-druzhyunnyky@cym.org
СУМнет:
www.cym.org